

DIENES LÁSZLÓ

(1889—1953)

Dienes László egyetemi tanulmányainak befejező éveiben már Szabó Ervin munkatársa, a Fővárosi Könyvtár dolgozója volt. Szabó Ervin — ha ebben a Városházán dühöngő protekció meg nem gátolta — a haladó értelmiségiek köréből választotta közvetlen munkatársait, így Dienes Lászlót is, aki ekkor kezdett alaposan foglalkozni Marx közgazdasági tanaival.

Szabó Ervin nem azért hívta maga mellé a Dienes Lászlókat, hogy azok a könyvtár csendjében a maguk tanulmányainak éljenek, — szervező, elméleti, oktató és tervszerű munkát követelt tőlük. Példaadása révén megkapta ezt Dienes is, aki egy lipcsei tanulmányútja után megírta egy akkor — konzervatív oldalról erősen támadott — német könyvtári reformer munkájáról szóló beszámolóját, »Walter Hofmann könyvtári törekvései« címmel. Tanulmánya — és ez ritka jelenség volt az akkori könyvtári szakirodalomban — nem szokványos beszámoló, hanem védelem is, kritika is.

Dienes László csendesbeszédű, szűkszavú ember volt. Barátai közül is kevesen tudták, hogy az 1918-as polgári forradalom idején kapcsolatba került az illegálisban a proletárforradalmat előkészítő kommunista párttal. A Magyar Tanácsköztársaság kiáltásának napján harmadmagával a városházi direktórium tagja lett. Másfél hónapja szervező munkával telt el. A direktórium képviselőjében ő adta át a Margitszigetet Budapest népének, ami az ő javaslatára történt. Városházi tisztsége mellé csakhamar még egy megbízatást kapott, a magyar könyvtárügy vezetője, országos politikai megbízottja lett. A magyar könyvtárügy e fejezete — a teljes szakítás a múlt könyvtári politikájával, a könyvtáraknak a nép szolgálatába állítása — külön tanulmányt érdemel. Iránymutató útját kifejti az 1919. április 28-i alapvető rendelet első mondata: »A Magyar Tanácsköztársaság az ország lakosságának könyvvel és a hozzávezető segédesszközökkel (bibliográfiák, katalógusok stb.) való ellátását állami feladatnak tekinti.« A megbízottak hathatós könyvtári tanfolyamának akkor ő tart kaput, de az ő előadása nyitotta meg 31 évvel később azt a könyvtári tanfolyamot is, amely a felszabadulás után először kísérte meg a Szovjetunió gazdag könyvtári tapasztalatai alapján elterjeszteni a szocialista könyvtárosi módszereket.

A Tanácsköztársaság megszűnése után Ausztriába, majd Erdélybe menekült, megalapította és négy éven át szerkesztette a »Korunk« c. folyóiratot. Ezután a fasiszták üldözése elől Berlinbe menekült, majd a Szovjetunióban kapott menedéket és felbecsülhetetlen értékű ösztönzést későbbi könyvtárosi munkájához. 1931-től Moszkvában a Marx-Engels-Lenin Intézetben dolgozott. 1945-ben tért haza. 1946. januárja óta a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár vezetője, mely az ő vezetésével lett élenjáró intézmény a szovjet szocialista könyvtári módszerek alkalmazásában. Ugyanekkor az Eötvös Lóránd Tudomány Egyetem állam- és jogtudományi kara politikai gazdaságtan tanszékének vezetője, a Központi Előadói Iroda munkatársa volt.

KÖNYVTÁROŠOK KITÜNTETÉSE FELSZABADULÁSUNK ÜNNEPE ALKALMÁBÓL

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa Varga Antalnak, a jászberényi Járási Könyvtár vezetőjének a népművelés terén végzett kiváló munkája elismeréséül a MUNKA ERDEMERMET adományozta.

A Népművelési Miniszter Varjas Bélát, az Országos Széchényi Könyvtár vezetőjét, Kerekes András, a kaposvári Megyei Könyvtár vezetőjét, Szelestey Gyulánét, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár könyvtárosát a népművelés terén kifejtett kiváló munkájáért a SZOCIALISTA KULTURÁÉRT jelvényvel, és Zolnay Vilmost, »A Könyvtáros teelős szerkesztőjét kiváló munkájáért MINISZTERI DICŠÉRO OKLEVÉLLEL tüntette ki.